

Sygn. akt VUa 7/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSO Andrzej Marek (spr.)

Sędziowie: SSO Jacek Wilga

SSR del. Anna Jabłońska - Socha

Protokolant: Ewa Sawiak

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z odwołania A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 6 lutego 2014 roku sygn. akt IV U 278/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że odwołanie oddala,

II. nie obciąża ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego należnymi organowi rentowemu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w Legnicy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z 18 czerwca 2013 r. w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu A. B. jednorazowe odszkodowanie w wysokości 4. 224 zł. odpowiadające 6 % uszczerbku na zdrowiu,

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że strona pozwana na etapie sporządzania protokołu powypadkowego zaniechała jego doręczenia ubezpieczonemu powodując z własnej winy zatamowania dalszych czynności ze strony ubezpieczonego dla ubiegania się o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej, przez wydanie decyzji od której przysługiwałyby ubezpieczonemu środki odwoławcze. Wysłanie ubezpieczonemu pisma informacyjnego z dnia 30 marca 2001 roku o uznaniu zdarzenia z dnia 14 lutego 2001 roku za wypadek związany z prowadzoną działalnością gospodarczą nie czyni zadość dalszej procedurze postępowania o jakiej informowała ubezpieczonego strona pozwana pismem z dnia 21 marca 2001 roku o doręczeniu ubezpieczonemu protokołu w ciągu 14 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, w przedmiocie jednorazowego odszkodowania. W świetle poczynionych przez Sąd ustaleń strona pozwana nie

dopełniła we własnym zakresie czynności do których była zobowiązana treścią własnego pisma zapewniającego doręczenie ubezpieczonemu protokołu powypadkowego, który był przez stronę pozwaną sporządzany. W takich okolicznościach zarzut stawiany ubezpieczonemu w treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji z dnia 18 czerwca 2013 roku, iż ubezpieczony w ustawowym terminie tj. do 31 grudnia 2004 roku nie złożył stosownego wniosku o wypłatę jednorazowego odszkodowania jest chybiony. Zdaniem Sądu to strona pozwana spowodowała nieuzasadnioną zwłokę w załatwieniu sprawy o odszkodowanie, która trwała niemal 12 lat od daty złożenia wniosku przez ubezpieczonego o sporządzenie dokumentacji powypadkowej rozumianej przez ubezpieczonego szeroko również jako przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania, w przypadku otrzymania protokołu powypadkowego uznającego zdarzenie za wypadek przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Z tej przyczyny należało uznać, iż odmowa przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu nie zasługuje na uwzględnienie. Powołany przez stronę pozwaną w osnowie zaskarżonej decyzji art. 47 ust.1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w związku z art. 22 ust. 1 nie może mieć zastosowania, ponieważ od czasu wejścia w życie powołanej ustawy tj. od 1 stycznia 2003 roku strona pozwana winna dokonać czynności z urzędu dla zakończenia spraw o odszkodowanie z tytułu wypadków przy prowadzeniu działalności gospodarczej, które nastąpiły po dniu 31 grudnia 1998r, a przed dniem wejścia w życie ustawy.

Wyrok w całości zaskarżył organ rentowy. Rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię, art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 22 ust.1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 12, poz. 1263) poprzez ich niezastosowanie i przyznanie wnioskodawcy prawa do jednorazowego odszkodowania podczas, gdy termin do złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia upłynął w dniu 31 grudnia 2004 r. natomiast wnioskodawca wniosek złożył dopiero w dniu 10 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Poza sporem pozostawało, iż w dniu 14 lutego 2001 r. wnioskodawca uległ wypadkowi związanemu z prowadzoną działalnością gospodarczą, w wyniku którego doznał urazu ręki. W dniu 21 marca 2001 r. A. B. złożył w organie rentowym wniosek „o sporządzenie dokumentacji powypadkowej w związku ze zdarzeniem z dnia 14 lutego 2001 r.” Pismo to ze względu na wskazaną treść – wbrew aktualnie wyrażanemu przez wnioskodawcę i uznanemu przez Sąd Rejonowy stanowisku ubezpieczonego - nie mogło zostać uznane za wniosek o wypłatę jednorazowego odszkodowania w związku z powyższym wypadkiem. Organ rentowy nie był zatem zobowiązany wówczas do wydania decyzji w sprawie tego świadczenia. Sporządzony został jedynie protokół powypadkowy o uznaniu zdarzenia przez ZUS za wypadek związany z prowadzoną działalnością gospodarczą (o czym wnioskodawca zawiadomiony został pismem organu rentowego z dnia 30 marca 2001 r.) i przekazany celem przyznania świadczeń zasiłkowych do wydziału zasiłków ZUS. Postępowanie organu rentowego było prawidłowe.

Nawet jeśli potraktować (do czego jednak brak podstaw) pismo wnioskodawcy z dnia 21 marca 2001 r. jako wniosek o jednorazowe odszkodowanie, to i tak byłby on nieskuteczny, bowiem obowiązująca wówczas (zarówno w momencie wypadku jak i złożenia przez wnioskodawcę pisma z dnia 21 marca 2001 r.) ustawa wypadkowa (ustawa z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych) nie przewidywała prawa do jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu powstały na skutek wypadku przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Możliwość taka została wprowadzona dopiero w nowej (obowiązującej od 1 stycznia 2003 r.) ustawie wypadkowej (ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych). Na mocy przepisu przejściowego (art. 47 ust. 2 nowej ustawy wypadkowej) osoby, które w ciągu 4 lat przed wejściem w życie nowych przepisów) uległy wypadkowi przy działalności pozarolniczej mogły złożyć w terminie sześciomiesięcznym (liczonym od 1 stycznia 2003 r.) wniosek o wypłatę odszkodowania z tego tytułu (termin ten następnie przedłużono do 31 grudnia 2004 r. na mocy art. 22 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz

niektórych innych ustaw). Termin ten ma niewątpliwie charakter materialnoprawny. Po jego upływie uprawnienie do skutecznego złożenia wniosku o jednorazowe odszkodowanie wygasło. Nie ma przy tym przepisów, który nakładałby na ZUS obowiązek informacyjny w tym zakresie lub też obowiązek wszczynania z urzędu (wznawiania już zakończonego) postępowania o jednorazowe odszkodowanie z tytułu takiego wypadku. Trzeba zauważyć w tym zakresie, że na mocy art. 58 nowej ustawy wypadkowej w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z kolei ustawa ta w art. 116 ust. 1 wprowadza jako zasadę (wyjątki nie mają w niniejszej sprawie zastosowania) wszczynanie postępowania w sprawie świadczeń na podstawie wniosku zainteresowanego. Dlatego - zgodnie z art. 180 § 1 k.p.a. – wyłączone jest w tym zakresie stosowanie powołanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku art. 61 § 2 k.p.a.

Skoro wniosek ubezpieczonego o jednorazowe odszkodowanie został złożony dopiero w dniu 10 czerwca 2013 r. , zatem był spóźniony a zaskarżona przez wnioskodawcę decyzja organu rentowego - prawidłowa. Ze względu na materialnoprawny charakter wskazanego wyżej terminu na złożenie wniosku, nie miały znaczenia powoływane przez wnioskodawcę okoliczności (niewskazane zresztą żadnymi dowodami) dotyczące błędnych informacji udzielanych wnioskodawcy przez pracowników ZUS. Nie mogło to bowiem spowodować przywrócenia tego terminu.

Z tych przyczyn zaskarżony wyrok podlegał zmianie a odwołanie - oddaleniu.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. mając na uwadze charakter sprawy i sytuację materialną ubezpieczonego.